

**STUDIO GALERIJE FORUM
ZAGREB VELJAČA / OŽUJAK 1976.**

RENATA CHALUPA VITE

**CENTAR ZA KULTURU I INFORMACIJE ZAGREBA
PRERADOVIĆEVA ULICA 5**

Osnovni likovni problem što ga Renata Chalupa-Vitez nastoji razriješiti u svojim crtežima naizgled je jednostavan: radi se o dosljednom i sustavnom ispitivanju linije i linearnog načina izražavanja pri čemu se, uz minimalnu mjeru strukturalnih elemenata, nastoji postići maksimalan učinak plastičkog optičkog zbivanja na određenoj površini. Prema tome, proces koji se u njenim crtežima zbiva dvostruko je naravi, a jedne strane sve je sažeto do elementarnog sredstva i postupka (papir, ruka, pero, olovka) ali se istodobno, međusobnim odnosima gradivnih jedinica, ostvaruju bogati i složeni organizmi neobičnog ritma i života. Umjetnica nepristano ispituje tijek i prirodu linije koja je u ovim crtežima posebno osjetljiva i raznolika. Linija, doduše, uvijek teče kontinuirano i bez većih sukoba i lomova ali se pojavljuje u ljestvici različitih, vizualnih i emotivnih, vrijednosti: od plahog i jedva vidljivog znaka na bjelini podloge do snažnije i dramatičnije geste u boji, prostoru i kompoziciji. Iako se, nekim svojim stavovima i rješenjima, Renata Chalupa-Vitez približava nasljeđu op-arta (dojmovi vibriranja i pokreta, način na koji je sugerirana prostornost i »tjelesnost« motiva i sl.) njeni su crteži daleko od bilo kakve mehaničke proračunatosti: egzaktnost je u njih uključena ali je nadvladana jednim prisnim iskustvom ruke, pamćenja i osjećanja. Umjesto geometrijskih shema ili demonstracije školskih poučaka, bez potrebe za bilo kakvom vanjskom intervencijom, nastali su ovi crteži kao spontani zapisi i potvrde »čistog« crtanja i njegovih mogućnosti u vremenu što je gotovo svaku aližnu mogućnost, a više ili manje uspjeha, pokušalo dovesti u pitanje. Međutim, ima umjetnika koji i danas svakoj dogmi suprotstavljaju svoju ličnost, koji svako pravilo upijevaju prilagoditi svojim željama, potrebama i nastojanjima. A čini se da bi takav stav valjalo cijeniti više od same mjere stvaralačkog uloga kojim je popraćen...

Na crtežima Renate Chalupa-Vitez različiti dojmovi postignuti su različitim gustoćom, brojnošću i intenzitetom linija, njihovim tijekom i preplitanjem, prekidima i dodirima na podlozi svake kompozicije. Samo je linija, zapravo, konstanta dok se izmijenjenom snagom pritiska, pojačanjem zadobljenja ili intervencijom boje postiže dinamičan ritam zbivanja što se nikada ne ponavljaju, što uvijek govore o drugom iskustvu i raspoloženju. Prevladavaju krivulje, dijagonale, prepletena tkiva nekih suobičnih organizama, ispitivanje i savladavanje praznine u kojoj nas dočekuju nova pitanja i nove opasnosti. No potrebno je naglasiti da na crtežima Renate Chalupa-Vitez LINIJA NIJE ASOCIJATIVNI REKVIZIT jer ona uvijek živi vlastitim životom, dokazujući istodobno i posebno ponašanje u sintaksi ovog čistog, neopterećenog plastičkog jezika kojim se umjetnica služi, tj. kojemu pripada. Prividno »poremećenom« ravnotežom stvaraju se neočekivani sukobi i pomaci u kompoziciji a učestallim ponavljanjem srodnih elemenata gradi se osobit plastičko-prostorni ritam što ga možemo smatrati svojevrsnim ekvivalentom ritma u glazbi, pravilnih vremenskih (i harmonijskih) odnosa u glazbenom djelu. U ovim crtežima nema naglašenih i podređenih pojedinosti, sve je u njima podjednako nužno, podjednako značajno. To se vidi iz okolnosti što je svaka linija, svaka skupina (ili praznina) obrađena i koncipirana jednako pažljivo i promišljeno, bez ljedne nekontrolirane geste koja bi mogla poremetiti odnose što ih umjetnica želi saopćiti promatraču. A kad bismo se željeli pozvati na pojedina povijesna načine »čitanja« likovnih elemenata morali bismo na ovom mjestu spomenuti W. Hogartha i njegov spis THE ANALYSIS OF BEAUTY (1753) u kome se upravo o nepravilnoj, zmiјastoј liniji govori kao o liniji ljepote, femininosti i plemenitosti, kao o najrječitijem pokazatelju onih unutarnjih poriva što uzrokuju takva osjećanja i dojmove. Danas ćemo ovo mišljenje, razumljivo, prihvatiti sa znatnom mjerom opreza i rezerve iako ne kanimo poreći da se u pojedinim slučajevima slična karakterizacija može uzeti u obzir, iako bi morala biti oslobođena svake jednosmjernosti i isključivosti. Jer svaki je umjetnik, za svoje poruke i iskustva, pronaći vlastite znakove, vlastiti jezik što se ne mora pridržavati pravila usvojenih (ili propisanih) u drugim sredinama i okolnostima. Takav jezik i sustav, u ovim crtežima, nastoji pronaći i Renata Chalupa-Vitez...

Pored crno-bijelih crteža (u tušu ili olovci) koji su, možda, najsažetiji primjeri istraživanja Renate Chalupa-Vitez, u ovoj skupini njenih radova za pažamo i kolorističke kompozicije, crteže na obojenim podlogama i s naglašenim intervencijama u boji. Na taj su način pojačana žarišna mjesta svake strukture i potencirano je djelovanje različitih prostornih sila i odnosa. Dosjetljivim varijacijama kromatskoga učinka stvoren je dojam izvanrednog intenziteta i bogatstva zbivanja, iako su iskoristena sredstva, i ovdje, svjesno reducirana i ograničena. Pred nama su promišljeni i ekonomični plastički sklopovi što svjedoče o jednoj osjetljivoj ruci i osjetljivoj oku, jednostavni dokumenti modernoga crtačkog umijeća. Ova tiha glazba linije i boje traži jednako osjetljivog (i pažljivog) promatrača i slušatelja, uvijek spremnog da nastavi graditi tamo gdje i ruka umjetnice predlaže suradnju, zajednički napor da se upoznaju još nepoznati svjetovi. A njihov poziv, svakim danom, postaje sve glasniji...

Željko Sabol

The main plastic art problem, Renata Chalupa-Vitez is trying to solve in her drawings, seems to be very simple: It is about consistent and systematical testing of lines and linear way of expression, where, with the minimum amount of structural elements, she tries to achieve maximum effect of plastic/optical happening on a defined space. Hence, the process that takes place in her drawings has twofold nature; on one hand, everything is condensed up to the elementary means and procedure (paper, hand, pen, pencil), but at the same time, rich and complex organisms of extraordinary rhythm and life are realized through mutual relations of structural units. The artist constantly analyses the course and nature of the line that is specially sensitive and diverse in these drawings. The line always streams continually, without greater conflicts and fractures, but it appears on the scale of different visual and emotional values: in the range from timid and barely visible sign on the whiteness of the base — up to stronger and more dramatical gesture in color, space and composition. Although with some of her postures and solutions, Renata Chalupa-Vitez nears to the heritage of op-art (impressions of vibration and motion, the way in which space and »corporality« of motive are suggested etc), her drawings are far from any mechanical reckoning: exactness is incorporated in them, but it is overwhelmed by an intimate experience of the hand, memory and feelings. Instead of geometric schemes or demonstration of school axioms, without a need for any side intervention, these drawings were created as spontaneous legacy and confirmation of »pure« drawing and its possibilities in the time, which fact attempted to put at stake almost every similar possibility — with more or less success. However, there are artists today who withstand every dogma with their personality, who manage to adjust every rule to their wishes, needs and efforts. It seems that such attitude should be appreciated more than the sole measure of the creative stake that follows it...

On drawings by Renata Chalupa-Vitez, different impressions were achieved with diversified density, numerousness and intensity of lines, their course and intermingling, discontinuances and touching the ground in every composition. As a matter of fact, only the line is constant, while, with the changed force of pressure, accenuated thickness, or with the intervention of paint — one achieves dynamical rhythm of events which never repeat, the ryth that always speaks of different experience and mood. Curves, diagonals, intermingled tissues of some unusual organisms are prevalent there; some exploring and overcoming emptiness in which new questions and new risks are awaiting us. Yet, it is necessary to emphasize that on drawings by Renata Chalupa-Vitez the LINE IS NOT ASSOCIATIVE MEDIUM because it lives with its own life, proving at the same time exceptional behaviour in the syntaxis of this pure, unburdened plastic language which the artist uses, or rather to say, the language to which she belongs. By means of seemingly »disturbed« balance, there are created unexpected clashes and change of places in the composition and with frequent repetition of common elements there is created a special plastic/spacious rythm which we somehow can consider to be the equivalent to the rythm in music, the rythm of harmonious and timely relations in musical piece of art. In these drawings, there are no stressed and unstressed particularities, everything in them is indispensable and equally significant. This is evident in the fact that every line, every cluster (or void) is treated and »conceived in equally careful and thoughtful way, without any uncontrolled gesture that might derange relations the artist wants to present to the spectator. Yet, if we should call upon certain historical ways of »reading« elements of plastic art, here we should mention W. Hogarth and his article THE ANALYSIS OF BEAUTY (1753) in which he speaks particularly of irregular snake-like line as of the line of beauty, femininity and nobleness, as of the most eloquent indicator of those internal impulses that provoke such feelings and emotions. Naturally, today we shall accept this opinion with a great precaution and reserve although we do not intend to deny that in certain cases similar characterisation can be taken into consideration, although it should be freed of any exclusivism and orientation to only one direction. For, every artist will find his own signs, his own language for his messages and experiences, as he does not have to keep close at the rules accepted (or prescribed) in some other environments and circumstances. Renata Chalupa-Vitez also tries to find such language and system in these drawings...

In addition to black-and-white drawings (Indian ink or pencil) which, maybe, are the most condensed examples of exploration by Renata Chalupa-Vitez, in this assembly of her works, we also notice coloristic compositions, drawings on colored bases with emphasized interventions in color. In this way, focuses of every structure have been intensified and the activity of different spatial forces and relations emphasized. The impression of extraordinary intensity and abundance of events has been created by resourceful variations of chromatic effect, although, here again, utilized means are consciously reduced and limited. In front of us, there are discreet and economical plastic concatenations which are witnesses to a sensitive hand and eye, simple documents of a modern art of drawing.

This soft music of the line and paint seeks equally sensitive (and attentive) spectator and listener, who is always ready to continue building where the hand of the artist suggests the cooperation, a mutual effort to make the acquaintance of still unknown worlds. And such suggestions become ever more loud each day...

Željko Sabol

Renata Chalupa-Vitez, rođena je 10. travnja 1943. godine u Zagrebu. Maturirala je na klasičnoj gimnaziji u Zagrebu, te diplomirala na Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu 1967. godine, u klasi prof. IVANA ŠEBALJA. Bila je suradnik majstorske radionice prof. KRSTE HEGEDUŠIĆA. 1972. godine na 5. Salonu mladih dobila je nagradu za objekt, te 1973., nagradu za projekt uređenja grada Zagreba za Novu godinu. Živi i radi u Zagrebu.

Renata Chalupa-Vitez was born in Zagreb on April 10, 1943. Graduated classical highschool in Zagreb and Plastic Art Academy in Zagreb 1967 in the class of Professor IVANA ŠEBALJ. She was an associate in the master shop of Professor KRSTO HEGEDUŠIĆ. In 1972 she won the Prize for the Subject at the 5th Salon of Young Artists and in 1973 the prize for the design of New Year decorations in Zagreb. She lives and works in Zagreb.

Address: RENATA CHALUPA-VITEZ
Vijenac 4a (Tuškanac)
41000 ZAGREB

SAMOSTALNE IZLOŽBE — ONE MAN EXHIBITIONS

1969 GALERIJA DUBRAVA — ZAGREB

SKUPNE IZLOŽBE — NOTABLE GROUP EXHIBITIONS

1968 GORANOVO PROLJEĆE — ZAGREB

1. SALON MLADIH (UMJETNIČKI PAVILJON) — ZAGREB
IZLOŽBE HRVATSKOG DRUŠTVA LIKOVNIH UMJETNIKA — ZAGREB —
SPLIT — VUKOVAR
SAJAM CVIJEĆA — ZAGREB
MIR, HUMANOST I PRIJATELJSTVO MED NARODI — SLOVENJ GRADEC
3. ZAGREBAČKI SALON (UMJETNIČKI PAVILJON) — ZAGREB
IZLOŽBA MAJSTORSKE RADIONICE KRSTE HEGEDUŠIĆA (BOLNICA DR.
MLADEN STOJANOVIĆ) — ZAGREB

1969 BIENALE MLADIH (MODERNA GALERIJA) — RIJEKA
4. ZAGREBAČKI SALON (UMJETNIČKI PAVILJON) — ZAGREB
IZLOŽBA MAJSTORSKE RADIONICE K. HEGEDUŠIĆA (GALERIJA UMJET-
NOSTI) — VINKOVCI
IZLOŽBA HDLU-a U ČAST 8. OŽUJKA — ZAGREB
2. SALON MLADIH (UMJETNIČKI PAVILJON) — ZAGREB
IZLOŽBA HDLU-a U ČAST 50-GODIŠNJICE SKOJ-a i SKJ

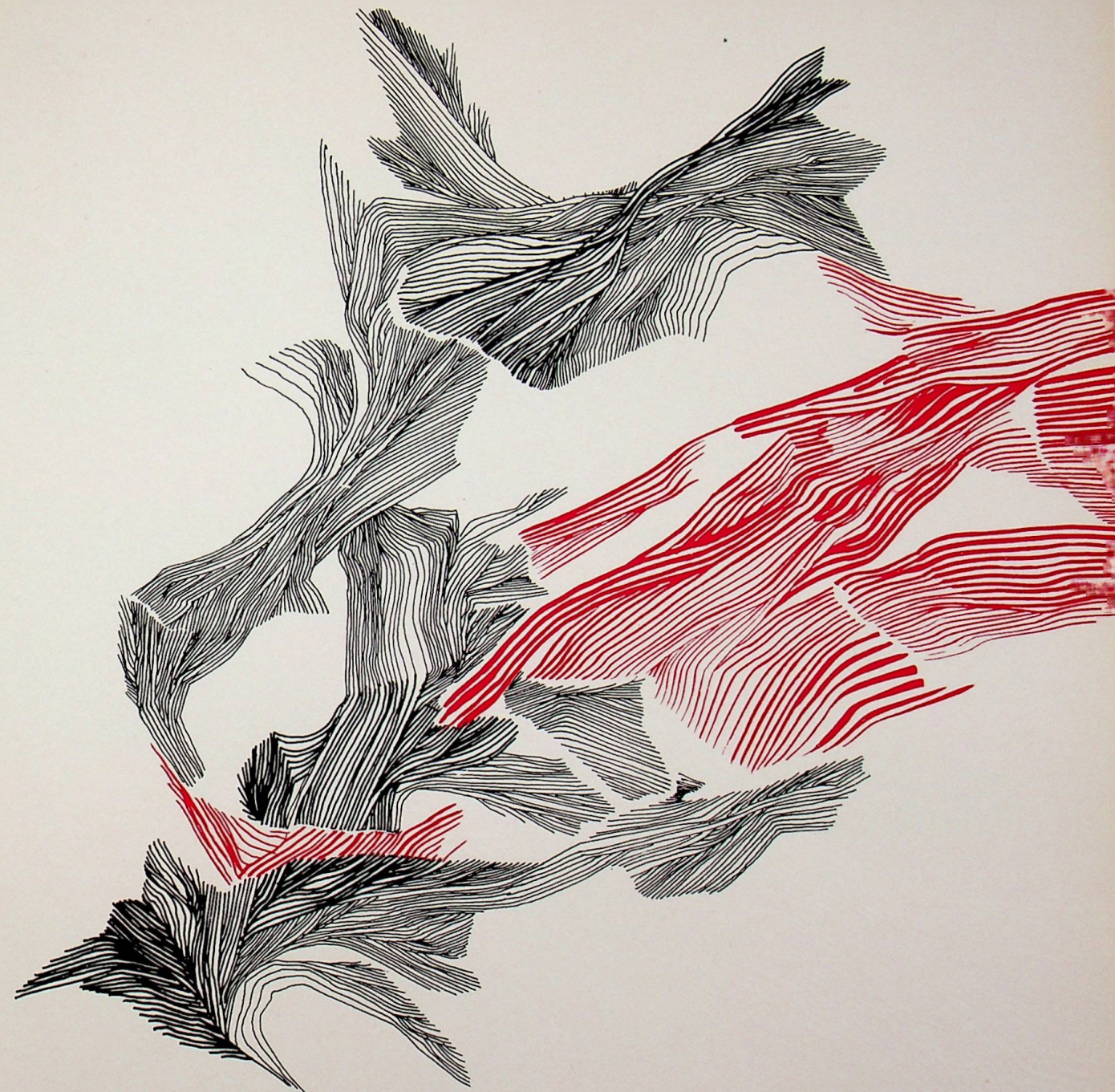
1972 IZLOŽBA U ČAST 8. OŽUJKA — ZAGREB

5. SALON MLADIH (UMJETNIČKI PAVILJON) — ZAGREB
7. ZAGREBAČKI SALON

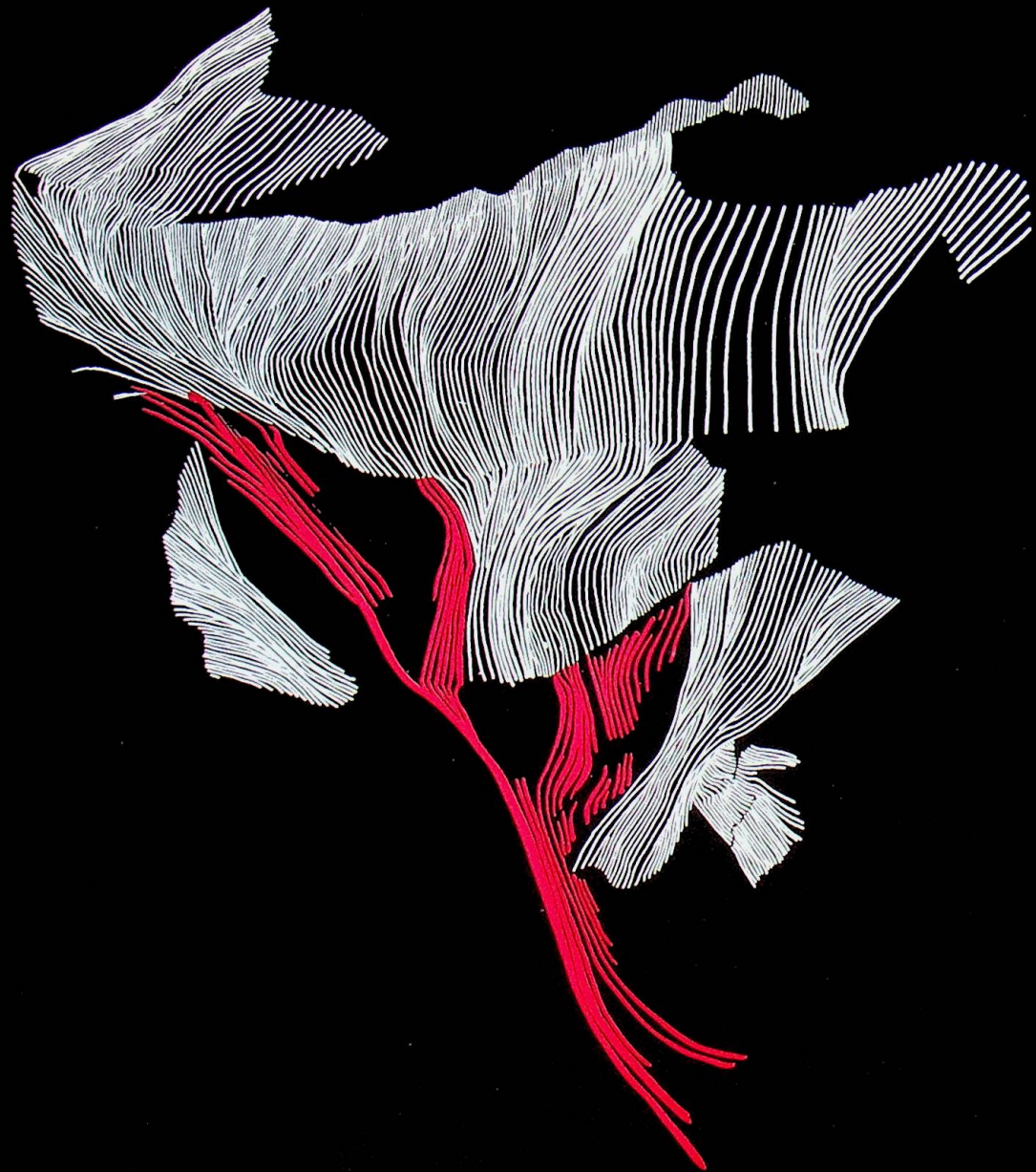
1973 6. SALON MLADIH (UMJETNIČKI PAVILJON) — ZAGREB
IV ZAGREBAČKA IZLOŽBA JUGOSLAVENSKOG CRTEŽA (KABINET GRA-
FIKE ZAGREB) — ZAGREB
8. ZAGREBAČKI SALON (UMJETNIČKI PAVILJON) — ZAGREB

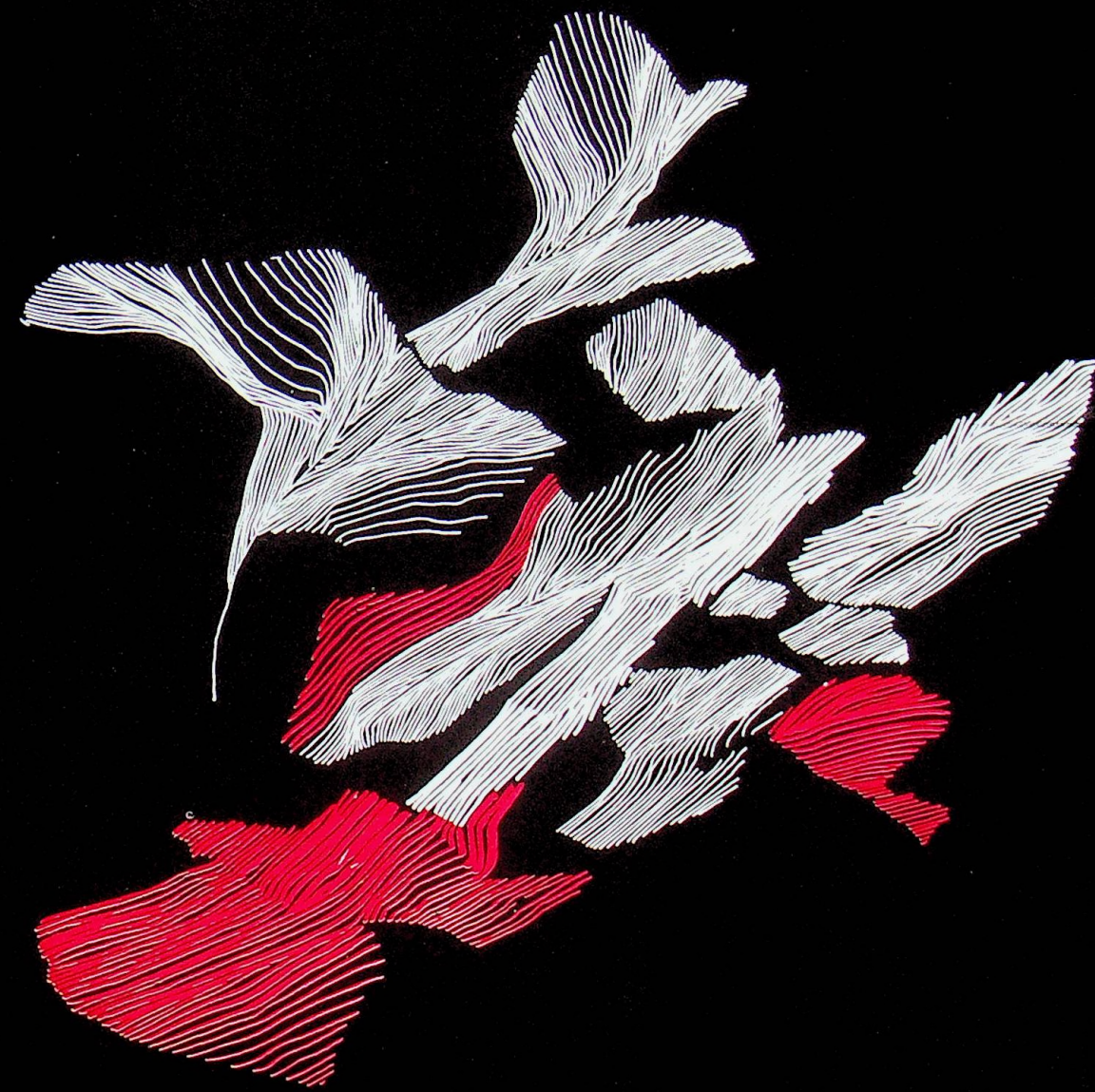
1974 UMJETNICI JUGOSLAVIJE NJEGOŠU (GALERIJA U BILJARDI) —
CETINJE
9. ZAGREBAČKI SALON (UMJETNIČKI PAVILJON) — ZAGREB
7. SALON MLADIH (UMJETNIČKI PAVILJON) — ZAGREB

1975 10. ZAGREBAČKI SALON (UMJETNIČKI PAVILJON) — ZAGREB
STALNI POSTAV RECENTNE HRVATSKE LIKOVNE UMJETNOSTI (GALE-
RIJA HDLU-a) — ZAGREB
SVIJET U KOME ŽIVIMO (GALERIJA DOMA JNA) — BEOGRAD
ZNANOST I UMJETNOST (GALERIJA DOMA JNA) — ZAGREB
SAVEZNA IZLOŽBA U ČAST 30. GODIŠNJICE OSLOBOĐENJA — SARAJEVO

NA OTVORENJU IZLOŽBE IZVESTI ĆE SOLO KONCERT JOSIP STOJANOVIC - PRELUDIJ ZA VIOLONČELO U C-DURU J. S. BACHA.

Izdavač Publisher	STUDIO GALERIJE FORUM Centra za kulturu i informacije Zagreba
Za izdavača For the publisher	JAKŠA SINGER
Urednik kataloga Catalogue editor	ICO VITEZ
Predgovor Introduction writer	ŽELJKO SABOL
Prijevod na engleski Translation into English	ĐURO NJERŠ
Fotografija u katalogu Photograph in catalogue	JOZO ĆETKOVIĆ
Likovna postava izložbe Arrangement of exhibits	ICO VITEZ, ŽELJKO SABOL, RENATA CHALUPA - VITEZ
Tehnička postava izložbe Layout	BRANIMIR ĆILIĆ, BORIS ŠVALJEK
Plakat Poster design	RENATA CHALUPA - VITEZ, ICO VITEZ, IVICA STANČIN
Tisak plakata Printig of posters	SITOTISAK CENTRA ZA KULTURU I INFORMACIJE ZAGREBA, PRERADOVIĆEVA 5
Tisak Print	TEHNIČKA KNJIGA, ZAGREB
Naklada Edition	500 komada

